

**Polityka Ochrony Dzieci w Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar
Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia**

IPZ PTP

Warszawa 2022

§ 1

Działalność i misja organizacji

§ 1.1.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia (dalej: NL) powstało w 1995 roku i jest częścią Instytutu Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

§ 1.2.

Misją organizacji jest przeciwdziałanie przemocy domowej i interpersonalnej w szczególności poprzez:

- a) wspieranie osób pokrzywdzonych przemocą,
- b) edukację (w tym publikacje, czasopismo „Niebieska Linia”, kampanie społeczne, działania profilaktyczne oraz szkolenia dla przedstawicieli służb takich jak w szczególności policja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia i oświata),
- c) promowanie i lobbowanie na rzecz działań i przepisów przeciwdziałających zagrożeniom i stosowaniu przemocy.

§ 1.3.

Wszelkie działania podejmowane przez NL opierają się o zasady etyczne zapisane w Polskiej Deklaracji w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęte przez Sejm RP w grudniu 1995 roku, zgodnie z którymi:

„Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Sprzyja jej bierność obywateli i bezsilność służb publicznych. Dlatego wzywamy parlament, administrację rządową i samorządową, sądownictwo, prokuraturę, mass media oraz wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej do przeciwdziałania przemocy i postępowania zgodnie z następującymi zasadami etycznymi:

- a) każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych.
- b) człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany.
- c) dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.
- d) każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszania jego godności osobistej.
- e) każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą.
- f) każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- g) każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

§ 1.4.

Poza zasadami etycznymi działalność podejmowana przez NL zgodna jest z obowiązującymi przepisami prawnymi, w tym w szczególności z:

- a) Ustawą z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005 nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- b) Ustawą z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. 1964 nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

- c) Ustawą z dnia 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2012 nr 0, poz. 788 z późn. zm.).
- d) Ustawą z dnia 06.06.1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
- e) Ustawa z dnia 06.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89, poz. 555 z późn. zm.).
- f) Ustawą z dnia 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43, poz. 296 z późn. zm.).

§ 2

Cele Polityki Ochrony Dzieci

§ 2.1.

Cele Polityki Ochrony Dzieci to w szczególności:

- a) podejmowanie adekwatnych, zgodnych z prawem, działań na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem
- b) uwrażliwienie pracowników i współpracowników NL na wagę podejmowanych przez te osoby działań
- c) wskazanie zasadności i procedur postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci
- d) uświadamianie i rozwijanie w organizacji kultury i etyki pracy opartej na prawach dziecka
- e) zminimalizowanie ryzyka skrzywdzenia dziecka korzystającego z pomocy w NL

§ 2.2.

- a) Znajomość i praktyczne stosowanie Polityki Ochrony Dzieci jest etycznym oraz zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników, współpracowników i wolontariuszy NL.
- b) Wszystkie osoby współpracujące z NL na jakiegokolwiek podstawie zobowiązane są do zapoznania się z POD, oraz podpisania oświadczenia o przestrzeganiu zapisów POD.
- c) NL sprawdza wszystkie osoby współpracujące z NL na jakiegokolwiek podstawie, bądź kandydatów do współpracy z NL, czy osoby te nie figurują w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym. Figurowanie w tym rejestrze wyklucza możliwość współpracy z NL.
- d) Przed przystąpieniem do pracy/wykonywania obowiązków w ramach współpracy wybrany kandydat, oprócz innych wymaganych przepisami prawa dokumentów, składa oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, a także za przestępstwa na szkodę małoletniego i o toczących się względem niego postępowaniach karnych i dyscyplinarnych w tym zakresie. Treść oświadczenia jest załącznikiem nr 1 do niniejszej POD.

§ 3

Zasady udzielania pomocy i kontaktu z dzieckiem w Niebieskiej Linii.

§ 3.1.

Sytuacje, w których możliwy jest kontakt dziecka z pracownikami NL:

- a) potrzeba wsparcia dziecka zostaje zgłoszona przez rodzica lub zauważona przez specjalistę w trakcie spotkania z rodzicem

- b) dziecko zgłasza się samodzielnie
- c) zgłoszenie krzywdzenia wpływa od os. trzeciej
- d) dziecko oczekuje na rodzica w poczekalni NL
- e) dziecko jest uczestnikiem konsultacji i/lub zajęć organizowanych przez NL na rzecz dzieci.

§ 3.2.

1. Każde dziecko może zostać objęte w NL pomocą psychologiczną (indywidualnie i grupowo), bez względu na pochodzenie, płeć, status materialny, stopień sprawności, czy wyznanie. Przyjęcie dziecka poprzedza rozmowa z opiekunem prawnym, bądź faktycznym i kwalifikacja przez specjalistę.
2. Zasady kontaktu pracowników i współpracowników NL z dzieckiem, opierają się na poszanowaniu godności dziecka, jego podmiotowości i praw (w szczególności prawa do prywatności), ze szczególnym uwzględnieniem prawa do ochrony przed krzywdzeniem.
3. W celu zapewnienia wysokiej jakości świadczonej pomocy pracownicy i współpracownicy NL świadczący pomoc bezpośrednią i pośrednią objęci są regularną superwizją.
4. Bezpośredni kontakt z dzieckiem odbywa się wyłącznie po wyrażeniu na to zgody przez opiekuna prawnego. Zgoda ta musi być wyrażona w formie pisemnej i jest przechowywana w dokumentacji. Opiekun prawny może wycofać wyrażoną zgodę w każdej chwili. W przypadku rozbieżności zdań między rodzicami posiadającymi pełnię władzy rodzicielskiej, o możliwości kontaktu decyduje sąd rodzinny. W przypadku braku zgody dziecka na udzielenie mu pomocy psychologicznej, przedstawiciel NL wraz z rodzicami określa zasady dalszej pracy z dzieckiem z poszanowaniem jego godności i praw.
5. Dziecko jest przyprowadzane i odprowadzane do placówki przez osobę, pod której opieką pozostaje. Dziecko może samo przychodzić do placówki i wracać do domu za pisemną zgodą opiekuna prawnego, o ile ukończyło 13. rok życia. W czasie pobytu przez dziecko w NL za jego bezpieczeństwo odpowiedzialny jest opiekun.

§ 3.3.

W kontaktach z dziećmi, pracownikom/współpracownikom NL zabrania się:

- a) jakichkolwiek zachowań obrażających, zawstydzających, upokarzających, deprecjonujących lub poniżających dzieci, oraz takich, które mają znamiona innych form przemocy psychicznej, fizycznej lub wykorzystywania seksualnego;
- b) niestosownego kontaktu fizycznego z dzieckiem, naruszającego jego godność i/lub granice nietykalności cielesnej;
- c) dopuszczalny kontakt fizyczny powinien być w naturalny sposób związany z zabawą, udzieleniem dziecku pomocy w czynnościach higienicznych, koniecznością zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, czy też potrzebą uspokojenia dziecka;
- d) podawania dziecku alkoholu, jakichkolwiek leków, wszelkich środków psychoaktywnych;
- e) akceptowania bądź uczestniczenia w nielegalnych czynnościach, w które zaangażowane jest dziecko;
- f) nawiązywania relacji o charakterze seksualnym z dziećmi;
- g) zachowywania się w sposób seksualnie prowokacyjny;
- h) goszczenia dziecka we własnym domu.

- i) utrzymywania kontaktów prywatnych z dzieckiem, poza czasem pracy i świadczonym zakresem pomocy;
- j) towarzyszenia dziecku w podróży pod nieobecność opiekuna dziecka;

§ 4

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§ 4.1.

Wszyscy pracownicy, współpracownicy, oraz wolontariusze NL są zobowiązani respektować obowiązujące przepisy prawne, w szczególności określone w art. 240 kk, 304 § 1 i 2 KPK, art. 572 § 1 i 2 KPC oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie prawnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

§ 4.2.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka, lub zagrożenia dobra dziecka przedstawiciele NL niezwłocznie podejmują interwencję prawną. Decyzję w tym zakresie podejmuje pracownik (współpracownik, wolontariusz) posiadający informacje wspólnie z Kierowniczką (Kierownikiem) placówki. W sytuacjach budzących wątpliwości osoby interweniujące mają prawo skorzystać z konsultacji z prawnikiem NL. Wszelkie pisma podpisuje Kierowniczką (Kierownik) placówki, a w przypadku braku takiej osoby – osoba wyznaczona do pełnienia obowiązków Kierowniczką (Kierownika)

§ 4.3.

Przedstawiciel NL podejmujący interwencję może o tym fakcie poinformować opiekuna dziecka, chyba że będzie to sprzeczne z dobrem dziecka, lub niemożliwe z powodów obiektywnych.

§ 4.4.

Interwencja prawna polega na pisemnym powiadomieniu właściwych organów, w szczególności:

- a) organów ścigania (Policja, Prokuratura)
- b) sądu rodzinnego
- c) innych instytucji (w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie właściwej do miejsca zamieszkania dziecka, Rzecznika Praw Dziecka)

§ 4.5.

Pismo interwencyjne sporządzane jest przez przedstawiciela NL, który uznał interwencję za zasadną. W celu przygotowania odpowiedniego pisma przedstawiciel NL może skorzystać z pomocy prawnika NL.

§ 4.6.

1. W przypadku powzięcia przez przedstawiciela NL informacji o bezpośrednim zagrożeniu życia lub zdrowia dziecka w trakcie wykonywania obowiązków służbowych przedstawiciel jest zobowiązany

do podjęcia natychmiastowej interwencji prawnej. Oznacza to niezwłoczne powiadomienie telefoniczne oraz przesłanie (mailem/faksem/osobiste dostarczenie) zawiadomienia o bezpośrednim zagrożeniu życia i zdrowia dziecka do odpowiedniej jednostki Policji. Tego rodzaju interwencja musi być poprzedzona konsultacją z Kierowniczką (Kierownikiem) placówki i uzyskaniem zgody Kierowniczką (Kierownikiem) na podjęcie działań interwencyjnych. W zawiadomieniu przesyłanym faksem przedstawiciel NL podejmujący interwencję powinien podać wszystkie informacje, jakie uzyskał odnośnie dziecka (imię, nazwisko, adres, miejsce, w którym się znajduje), opisać rodzaj zagrożenia, a w przypadku rozmowy telefonicznej - podać dokładną godzinę połączenia, czas trwania połączenia oraz numer telefonu osoby zawiadamiającej NL o zagrożeniu. Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa stanowi załącznik nr 2 do POD.

2. W przypadku sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka na terenie placówki NL, przedstawiciel NL jest zobowiązany do natychmiastowego powiadomienia odpowiedniej jednostki Policji i/lub Pogotowia Ratunkowego – w szczególności dzwoniąc pod nr 112. O każdej takiej sytuacji należy również natychmiast powiadomić opiekunów prawnych dziecka.

§ 4.7.

Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sądzie rodzinnym z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd. Zatem w przypadku powzięcia informacji o zagrożeniu dobra dziecka przedstawiciel NL ma obowiązek powiadomienia sądu rodzinnego. Pojęcie dobra dziecka obejmuje nie tylko zaspokojenie jego potrzeb życiowych - wyżywienia, mieszkania, pomocy w nauce itp. ale także jego stan i potrzeby emocjonalne, psychiczne. Ingerencja sądu na podstawie zagrożenia dobra dziecka nie jest zależna od tego, czy zagrożenie dobra dziecka zostało spowodowane zawinionym działaniem rodziców i nie ma represyjnego charakteru. Celem ingerencji sądu rodzinnego jest ochrona dziecka, lecz także niesienie pomocy rodzicom dla właściwego wykonywania tej władzy. O konieczności zawiadomienia sądu rodzinnego decyduje przedstawiciel NL posiadający informacje wspólnie z Kierowniczką (Kierownikiem) placówki. W sytuacjach budzących wątpliwości osoby interweniujące mają prawo skorzystać z konsultacji z prawnikiem NL. Wzór zawiadomienia Sądu Rodzinnego stanowi załącznik nr 3 POD.

§ 5

Wdrożenie polityki i monitoring

§ 5.1.

1. Polityka Ochrony Dzieci wchodzi w życie 03.10.2022 roku.
2. Będzie opublikowana na stronie www.niebieskaLinia.pl.
3. Wdrożenie Polityki wiąże się ze stopniowym szkoleniem pracowników, współpracowników i wolontariuszy NL.
4. Od dnia wejścia w życie, co 2 lata POD będzie weryfikowana pod kątem zasadności wprowadzenia ewentualnych zmian do jej treści

§ 5.2.

1. W celu przyjmowania zgłoszeń dot. naruszeń POD, a także wyjaśniania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych tworzy się Komisję ds. POD. Zgłoszenia dotyczące naruszeń POD należy zgłaszać do: Marii Kuźmich będącej członkiem Komisji ds. POD. O każdej zmianie dotyczącej osoby przyjmującej zgłoszenia, Zespół NL będzie poinformowany drogą mailową.

2. Komisja ds. POD składa się z trzech osób, jedną z nich jest Kierowniczka (Kierownik) NL. Pozostałe dwie osoby wybierane są na podstawie niejawnego głosowania zespołu NL na wyznaczonym w tym celu zebraniu (może być to część cotygodniowego zebrania zespołu). Decyduje większość głosów osób obecnych na zebraniu w czasie głosowania.
3. Członkowie Komisji ds. POD wybierani są na okres 3 lat (chyba że zakończą współpracę z NL przed upływem tego okresu. W takim przypadku skład Komisji ds. POD musi być na bieżąco uzupełniony). Każdy członek Komisji ds. POD może być wybierany na ponowne 3-letnie okresy.
4. Komisja ds. POD odpowiada także, za zapoznanie z zapisami POD nowych pracowników (współpracowników i wolontariuszy), oraz za aktualizację zapisów adekwatnie do aktualnych potrzeb.
5. Członkowie Komisji ds. POD udzielają konsultacji dot. zapisów POD w sytuacjach tego wymagających.
6. W razie nie respektowania zapisów POD Komisja ds. POD konsultuje każdy tego rodzaju przypadek z Kierowniczką (Kierownikiem) NL i podejmuje adekwatne kroki.

.....
Podpis kierowniczk

Załącznik nr 1

.....
miejsce i data

Oświadczenie o niekaralności

Ja,.....legitymująca/y się dowodem osobistym o nr
.....oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
podpis

.....
Miejscowość, dnia

.....
Imię, Nazwisko, adres osoby zgłaszającej /dane
instytucji zgłaszającej

Prokuratura Rejonowa.....

ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym zawiadamiam o podejrzeniu popełnienia przez Pana/Panią..... przestępstwa
..... na szkodę....., tj. czynu, o którym mowa w art.
.....Kodeksu karnego przez to, że.....

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu powinien zostać uwzględniony dokładny opis sytuacji osoby/rodziny, zawierający informacje dotyczące danych osobowych osoby/rodziny wobec, której istnieje podejrzenie, że popełnienia przestępstwa, oraz osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przestępstwa. Osoba zgłaszająca powinna opisać sytuację oraz czasookres, w których doszło do przestępstwa, oraz wskazać na np. charakter odniesionych obrażeń ciała, zadawanych cierpień psychicznych, niezaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, zastraszania, zmuszania do jakiegoś określonego zachowania. Należy tu również wskazać dowody, jeśli posiadamy wiedzę o ich istnieniu, bądź posiada je osoba zgłaszająca.

.....
podpis

.....
Miejscowość, dnia

.....
Imię, Nazwisko, adres osoby zgłaszającej / dane
Instytucji zgłaszającej

Uczestnicy postępowania:

.....(imiona i nazwiska rodziców)

ul.....(adres zamieszkania)

rodzice małoletniego:(imię i nazwisko dziecka, data urodzenia)

Sąd Rejonowy w
Wydział Rodzinny i Nieletnich
adres

ZAWIADOMIENIE O ZAGROŻENIU DOBRA DZIECKA

Niniejszym zawiadamiam o zagrożeniu dobra małoletniego..... (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia), jednocześnie zwracam się z prośbą o rozpoznanie sytuacji opiekuńczej małoletniego i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

UZASADNIENIE

Opis sytuacji zagrożenia dobra dziecka.....

Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, że dobro małoletniego jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Z tych powodów niniejsze zawiadomienie uznać należy za w pełni uzasadnione

.....
podpis